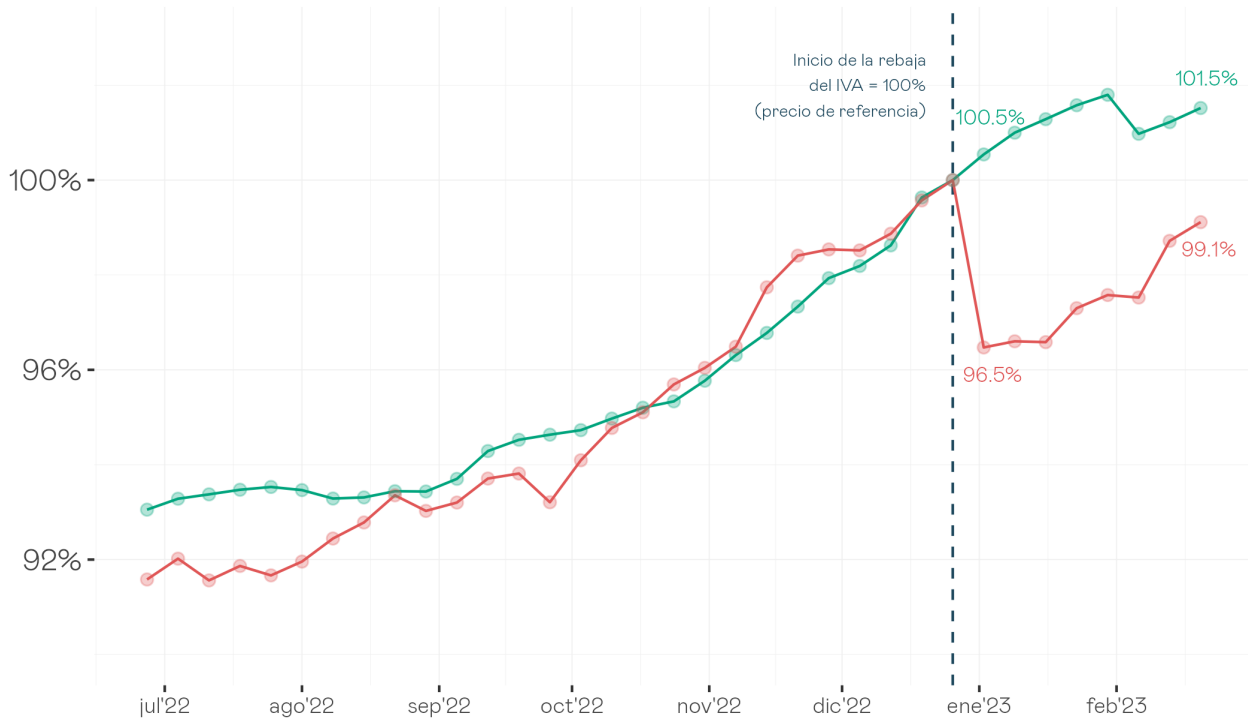

Snížení DPH na základní potraviny: hodnocení a doporučení

esade.edu/ecpol/es/publicaciones/la-reduccion-del-iva-en-los-alimentos-basicos-evaluacion-y-recomendaciones

Evolución del precio de los productos **afectados** y **no afectados** por la rebaja del IVA

Fuente: Elaboración propia de los autores a partir de DataMarket | EsadeEcPol

STRUČNÝ Makro a fiskální

MIGUEL ALMUNIA, JAVIER MARTINEZ SANTOS, ANGEL MARTINEZ JORGE
30. BŘEZNA 2023

Inflace způsobuje velkou ztrátu kupní síly mnoha rodinám ve Španělsku, zejména těm s nižšími příjmy. Tváří v tvář tomuto problému se španělská vláda rozhodla 1. ledna 2023 zavést snížení DPH na základní potraviny ze 4 % na 0 %; a dalších základních potravin (jako jsou syrové těstoviny nebo olej) z 10 % na 5 %.

Zde uvádíme první kauzální hodnocení této politiky. Analyzujeme data shromážděná platformou Datamarket, která zahrnuje denní ceny všech potravin na webových stránkách velkých obchodů, které

akumulují 40 % celkového podílu na trhu. Porovnáváme vývoj průměrné týdenní ceny ve skupině potravin přímo ovlivněné snížením s jinou velmi podobnou, ale neovlivněnou.

Pozorovali jsme, že:

→ V průběhu ledna a února jsme zaznamenali, že snížení DPH se ve velké většině (více než 90 %) přeneslo do koncových cen ve velkých prodejnách.

→ Redistribuční dopad je progresivní, protože implikuje vyšší úspory pro nízkopříjmové domácnosti v poměru k jejich celkovým výdajům.

→ S rostoucí ekonomickou kapacitou domácnosti však rostou i výdaje za potraviny, jako je ovoce, zelenina, chléb a sýr. To znamená, že opatření přiděluje vyšší souhrnné veřejné výdaje (v EUR, které nejsou placeny kvůli DPH) pro rodiny s vyššími příjmy. Pět z každých deseti eur, které nebyly vybrány kvůli snížení DPH, připadlo 40 % domácností s největší ekonomickou kapacitou.

→ Celkový dopad tohoto opatření je navíc ve srovnání s velikostí inflačního šoku mírný. Ceny potravin vzrostly v roce 2022 o 16 % a toto opatření představuje pouze 3,5% snížení cen konkrétní podskupiny potravin.

Politika cíleného transferu příjmů nízkopříjmovým domácnostem by tak byla efektivnější z hlediska rozdělování a levnější z hlediska rozpočtu.

Citujte tento obsah jako:

Almunia, M., Martinez, J., & Martinez, A. (2023). Snížení DPH na základní potraviny: hodnocení a doporučení.

<https://doi.org/10.56269/20230328/MA>

Pokračujte ve čtení celého článku:

Miguel Almunia

Profesor ve
společnosti CUNEF

 Prohlédnout
profil

esade
EsadeEcPol – Center
for Economic Policy

La reducción del IVA en los alimentos básicos: evaluación y recomendaciones

EsadeEcPol Brief #36 Marzo 2023

AUTORES

Miguel Almunia
Profesor en CUNEF

Javier Martínez
EsadeEcPol

Ángel Martínez
Economista Investigador en
EsadeEcPol

Línea de investigación:

Mercado y Fiscal

Almunia, M., Martínez, J., & Martínez, A. (2023).
La reducción del IVA en los
alimentos básicos: evaluación y
recomendaciones. <https://doi.org/10.26881/20230306/MA>

IDEAS CLAVE

- El 1 de enero de 2023 el gobierno español redujo el IVA de los alimentos de primera necesidad del 4% al 0%, y otros alimentos básicos pasaron del 10% al 5%.
- A diferencia de lo que ha ocurrido en otros países, la rebaja del IVA se trasladó en su inmensa mayoría a los precios finales entre enero y febrero, al menos en las grandes superficies.
- Ahora bien, la medida resultó costosa e ineficiente: destinó un mayor gasto público agregado (en € que se dejan de ingresar por IVA) para las familias de más renta. Cinco de cada diez euros que se dejaron de recaudar fueron a parar al 40% de hogares con mayor capacidad económica.
- Como la evidencia muestra de forma sistemática, las políticas focalizadas de transferencias a hogares de renta baja suelen ser más efectivas desde el punto de vista distributivo, y más baratas, aunque presenten más dificultades de implementación.

RESUMEN EJECUTIVO

La inflación está suponiendo una pérdida severa de poder adquisitivo para muchas familias en España, especialmente las de menores ingresos. Ante este problema, el 1 de enero de 2023 el gobierno español optó por poner en marcha una reducción del IVA de los alimentos de primera necesidad del 4% al 0%, y otros alimentos básicos (como la pasta cruda o el aceite) pasaron del 10% al 5%.

Presentamos aquí la primera evaluación causal de esta política. Analizamos los datos recopilados por la plataforma Datamarket que incluyen los precios diarios de todos los alimentos en las páginas web de grandes superficies que acumulan un 40% de la cuota total de mercado. Comparamos la evolución del precio medio semanal en un grupo de alimentos directamente afectado por la rebaja con otro muy similar, pero no afectado. Observamos que:

- Durante enero y febrero, observamos que la rebaja del IVA fue trasladada en su inmensa mayoría (más del 90%) a los precios finales en las grandes superficies.
- El impacto redistributivo es progresivo porque supone un ahorro mayor para los hogares de renta baja en proporción a su gasto total.

Javier

Martinez Santos

Ekonom se zaměřením na analýzu a vizualizaci dat. Titul v oboru Business Administration a ekonomie práce na University of A Coruña a magisterský titul v oboru ekonomie na univerzitě v Santiagu.

 [Prohlédnout profil](#)

Angel Martinez Jorge

Analytik Centra pro hospodářskou politiku - EsadeEcPol

 [Prohlédnout profil](#)

Související obsah

Podíl